

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань соціальної політики

та захисту прав ветеранів

15 листопада 2023 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, шановні колеги!

Бабенко Микола є з нами на зв'язку? Ні. Дякую. Арсенюк Олег, ви з нами?

Поки вони не з'явилися, у мене прохання тоді до Остапенка Анатолія провести перекличку нашу, чи всі на місцях, чи ні.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день, шановні колеги! Проведемо перекличку членів комітету, які присутні на засіданні комітету 15 листопада 23-го року.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Доброго дня всім!

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Поки відсутній.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Доброго дня, колеги! Арсенюк присутній.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Гривко Сергій Дмитрович. Поки відсутній.

Остапенко Анатолій Дмитрович є.

Никорак Ірина...

НИКОРАК І.П. Никорак присутня. Вітаю, колеги!

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день!

Тарасенко Тарас Петрович присутній.

Тимошенко Юлія Володимирівна. Поки немає.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Я є.

ОСТАПЕНКО А.Д. Вітаю!

ЦИБА Т.В. Вітаю всіх!

ОСТАПЕНКО А.Д. Вісім чоловік є у нас на засіданні, тому можемо продовжувати.

Олегу Олексійовичу, вам передаю секретаря.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Вітаю, пане Олеже! У вас тоді функції секретаря, як ми і домовились у комітеті.

Шановні народні депутати, у нас порядок денний з чотирьох пунктів, але є прохання пункт перший зняти з розгляду, оскільки він не готовий в частині врегульованого механізму розшуку дітей і передачі персональних даних. Там виявилася проблема доволі складна, ми знаємо її на рівні конвенції ООН і директив ЄС. Тому перше питання, є пропозиція зняти і пройтися по трьох питаннях. Але законопроект 5344-д, він надзвичайно

важливий, я думаю, що ми сьогодні будемо, перше читання в комітеті проведемо, він важкий, для того, щоб ми узгодили всі позиції і дали настанови керівнику робочої групи.

Тому, якщо не буде ваших заперечень, у нас три питання сьогодні на комітеті. Немає заперечень?

ЦИМБАЛЮК М.М. Немає. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Тоді ми переходимо до першого питання нашого порядку денного – це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю (реєстраційний номер 5344-д, друге читання). Гривко Сергій – голова підкомітету, який опікується правами людей з інвалідністю, і безпосередньо голова робочої групи. Будь ласка.

ГРИВКО С.Д. Дякую, Галина Миколаївна.

Шановні колеги, шановні українці, Верховна Рада України 30 травня 2023 року за результатами розгляду у повторному першому читанні прийняла проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю (5344). Під моїм головуванням були проведені 15 засідань робочої групи з доопрацювання зазначеного законопроекту до другого читання.

До законопроекту внесено 937 пропозицій та поправок. За результатами розгляду пропозицій підготовлено порівняльну таблицю, яка містить усі внесені та невідкладні пропозиції, з яких 203 пропозиції враховані, 22 враховані редакційно, 79 враховані частково, 587 – відхилені та 46 пропозицій знаходяться на опрацюванні, їх пропонується розглянути і обговорити на засіданні комітету, якщо є бажання відповідно.

Врахованими пропозиціями зокрема змінено назву законопроекту, в Законі України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в

Україні" розширено напрямки використання коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, розширено перелік заходів фінансової підтримки та допомоги, який надається органам місцевого самоврядування в межах місцевих програм, та зазначено, що цей перелік є невичерпним. Додано норму, згідно з якою Положення про Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної соціальної політики із залученням до його розробки громадських об'єднань осіб з інвалідністю. Підтримано пропозиції адміністрування внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю, покладено саме на Пенсійний фонд України. Також врахованими пропозиціями прибрано зміни до Сімейного кодексу України та законів "Про охорону праці", "Про прожитковий мінімум", "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів".

За результатами напрацювання робочої групи додатково внесено 26 комітетських поправок, які містяться в порівняльній таблиці. Разом з тим робоча група не дійшла згоди стосовно ряду поправок, їх пропонується обговорити і внести на розгляд членів комітету. Відповідно ще засідання робочої групи, так би мовити, не закінчено, ще будуть декілька засідань робочої групи для врегулювання цих всіх процесів. А саме поправки, які стосуються статті 12 Закону України про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю номер 301 – 344, а також поправки до статті 22 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" номер 781, 784.

Разом з тим більшість громадських організацій, які брали участь у засіданні робочої групи, не підтримують зміни, що містить підпункт 12 пункту 2 розділу I законопроекту, а саме виключення статей 14, 14 прим.1, прим.2, прим.3 Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні". Проте хочу наголосити, що "Прикінцевими та перехідними положеннями" передбачається, на робочій групі передбачили,

що підпункт 12 пункту 2 розділу I цього закону набирає чинності з дня набрання чинності Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування підприємств/підприємців трудової інтеграції осіб з інвалідністю, підприємств захищеного працевлаштування, самозайнятих осіб з інвалідністю.

Також на прохання більшості громадських організацій я, як і обіцяв, прошу членів обговорити та визначитись щодо вилучення статей 14, 14 прим.1, прим.2, прим.3, та окремо проголосувати на наступному засіданні комітету відповідно, коли будемо уже затверджувати табличку відповідну. Бо цей законопроект насправді є велика та система реформа, яка впливає на життя дуже багатьох осіб з інвалідністю відповідно та дає певний механізм для роботи в нашій державі. Тому потрібна тут ваша допомога, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію.

Я хочу вас запитати. Є сконцентровано декілька проблем, які потрібно нам обговорити. Я пропоную наступний порядок обговорення. Зараз я скажу, які проблеми тут залишилися невирішеними. Далі надам слово міністерці соціальної політики, дам слово Музиченку, який головує наразі у Фонді людей з інвалідністю... соціального захисту людей з інвалідністю. І після того ми обговоримо... вони пройдуться по цих основних глобальних проблемах, а потім обговоримо і дам слово всім, хто захоче висловитися, якщо не буде заперечень щодо такого порядку.

Таким чином, яка проблематика залишилася? Якщо я щось забуду, то прошу поправити, в першу чергу голову робочої групи. У нас є проблематика по визначенню "людина з інвалідністю" і як це визначення "особа з інвалідністю", що таке інвалідність, як воно корелюється на МКФ, на мозівські документи, які готуються наразі по впровадженню МКФ. І відповідно кореляція на ситуацію з МСЕКами, які теж готуються до реформи.

Друга проблематика – це стаття 12 і це громадські організації, і відповідно текст, як ми її маємо виписати, як ми будемо працювати з громадськістю, як ми будемо імплементувати Конвенцію ООН щодо прав людей з інвалідністю в частині громадських організацій.

Є стаття 14 – це пільги і Податковий кодекс. І відповідно вона теж сьогодні групується ще під третю проблему. І є проблема ЄСВ і його адміністрування, яке адмініструється так само, як адмініструється внесок, яким будуть сплачувати за новою моделлю роботодавці.

Таким чином основних чотири проблеми. Є ще проблематика 936 правки, так скажу, це санкції, які покладаються зараз на повноваження фонду, і відповідно до вступу в дію законопроекту ПФУ, яким чином вони корелюються. Але, я думаю, що ми її цю правку і цю проблематику згрупуємо з адміністрування ЄСВ. І є дві ще проблеми прикінцевих і повідомлення добровільне чи обов'язкове роботодавця про інвалідність.

Таким чином глобально чотири проблеми: визначення, 12 стаття, 14-а, адміністрування ЄСВ, в тому числі і санкції, і окремо "Прикінцеві" і повідомлення роботодавця. Я прошу виступаючих і міністра, і фонд зосередитися на цих проблемах, а потім обговоримо в середовищі народних депутатів і всіх запрошених, і громадськості в тому числі.

Немає заперечень, ні? Такий перелік. Гарзд.

Тоді прошу пані Оксана Жолнович. Підготуватися Музиченку Віталію.

_____. Галина Миколаївна, мікрофон можна?

ГОЛОВУЮЧА. Мікрофон, да.

_____. Дякую.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую за застереження. Не помітила, що мікрофон відключений.

Шановні присутні, також онлайн. Хочу всім подякувати за участь в робочих групах, за ті зусилля, які були докладені для того, щоб наш законопроект набув цілісного вигляду та враховував, як на мене, практично всі моменти і нюанси, які сьогодні стосуються підтримки працевлаштування людей з інвалідністю. Вважаю, що цей законопроект є революційним, оскільки, перше, він набагато спрощує життя роботодавцям у підтримці людей з інвалідністю. Тобто той цільовий внесок, який ми профануємо сплатити, а ще його зменшення на 20 відсотків на час військового стану, повірте, це дуже велике вирішення проблем великої кількості роботодавців, які на сьогодні існують і з якими ми поки не знаємо, як впоратися.

Також прикінцевими положеннями передбачено і можливість звільнити від внеску тих роботодавців, що не мають можливості зараз сплачувати, які на окупованих територіях або підприємство яких знищено. Тобто це також величезний блок питань, які вирішуються, але сьогодні він завислий.

Ми розуміємо, що сплата адміністративно-господарських санкцій, я думаю, зараз Віталій Музиченко більше про це проговорить, є дуже складним механізмом, затратним для держави, оскільки щоразу ми повинні платити судовий збір, який є відсотковим у співвідношенні до нарахованих внесків. Це величезні суми. Рішення суду можуть бути неоднозначні, бо існує велика кількість механізмів, як можна уникнути сплати цієї адміністративно-господарської санкції. Відповідно ми як держава тільки втрачаємо, а люди з інвалідністю нічого не набувають.

Тому перехід до цільового внеску, я думаю, вже всі зрозуміли, це набагато кращий механізм європейський, який дозволить якісно як для роботодавців, так і для працівників з інвалідністю адмініструвати цей внесок.

Друге. Ми підходимо гнучко до способів виконання квоти роботодавцем. І це також, я впевнена, дозволить кожному обирати найкращий механізм того, як він має виконувати свої зобов'язання соціальної відповідальності перед людьми з інвалідністю.

Третє. Ми розширюємо цю відповідальність на абсолютно всі підприємства, установи і в тому числі державний сектор, чим нарешті вирівнюємо чи забезпечуємо справедливість у підходах до всіх роботодавців і як держава перші показуємо приклад того, що маємо брати на себе соціальну відповідальність і працевлаштування людей з інвалідністю.

Третє. Ми розширюємо коло підтримок для безпосередньо роботодавців і осіб з інвалідністю, які можуть бути отримані за рахунок коштів, що будуть акумулюватись на працевлаштування.

Четверте. Ми дуже чітко визначаємо напрями фінансування з цього фонду. І пріоритетом, без сумніву, там є виключно заходи, що стосуються працевлаштування, на чому неодноразово наполягали роботодавці як основні платники цих коштів.

Наступне. Ми суттєво диференціюємо і розширюємо підтримку підприємств, що є спеціальними або соціальними, такими, що значну кількість людей з інвалідністю працевлаштовують і верифікуємо окремо тих людей, які мають складні комплексні порушення, тих людей, які мають втрату зору, тобто тих, яким складніше працевлаштуватися обсяг підтримки ми для визначаємо більший, що також є, по суті, перевагою і абсолютною новацією в цьому законопроекті.

Наступне. Ми в законопроекті повністю переформатовуємо підходи до такого соціального підприємництва, визначаючи такі підприємства інтеграції як місце, де людина може соціалізуватись, інтегруватись, розуміючи, що має значні функціональні порушення і, звісно, не може дуже багато вкладати трудового ресурсу в роботу.

І останнє. Ми дуже якісно попрацювали над розумним пристосуванням, по суті, внормували ці питання, яких раніше не було. Тож загалом цей законопроект, він є надзвичайно важливим і справді дуже багато сьогодні невіршених проблем вирішить.

Тепер по тих питаннях, що виникали. Отже, по визначенню особа з інвалідністю, кореляція на МКФ та можливі відходи від питання

інвалідності. Це наша робота спільно з Міністерством охорони здоров'я. Хочу зразу сказати, що ми плануємо як ідеальну модель, коли мультидисциплінарні команди в лікарнях будуть робити оцінку осіб, всі ці дані автоматично потраплятимуть в систему і взаємодіями та обмінами будуть переходити в соціальну систему. І так звана програма eМСЕК буде, власне, адмініструватися Міністерством соціальної політики, оскільки це більше набір тих підтримок, які ми кожній людині відповідно до втрати функціоналу таргетовано будемо забезпечувати.

Паралельно ми опрацьовуємо комплекс того, що потрібно, там кількість соціальних послуг, кількість ДЗР, який має бути шлях. Тобто, очевидно, спочатку має бути максимальна реабілітація, перенавчання, працевлаштування і вже тільки після того дивитися з урахуванням, наприклад, протезу, який функціонал людини: далі там 60 відсотків чи все ж таки він вже поновився хоча би на 20 і є 80 відсотків. Тобто ми повністю по-іншому підходимо до розуміння функціонування людини і до тих груп інвалідності, які будуть.

Але зараз я би просила, це, знову ж таки на прохання МОЗ, залишити поки старе регулювання, бо в нас це ще рік передбачено, це складна реформа, яка потребує дуже глибокого аналізу, і вона буде дуже чутливою, тож, в принципі, я поки підтримую МОЗ в тому, щоб всі старі механізми, які тут передбачені по МСЕК, наразі залишилися такими, як є, бо ми нічого поки не маємо на виході, яке би зразу сюди імплементувати.

Друге. По громадських організаціях. На жаль, хочу сказати, що дуже старалися зробити якнайкраще, але мені здається, що дуже сильно ускладнили те визначення, яке пропонується до діяльності громадських осіб з інвалідністю. Чому?

Перше. Я тут зразу хочу винести як застереження. Якщо ми залишили цю редакцію, яка є, де є, по суті, зразу вводиться фіксоване членство, тому що ми говоримо, що більшість осіб – членів організації мають бути особи з інвалідністю, це означає, що тоді вони мають абсолютно всіх членів

фіксувати. Хочу звернути вашу увагу, що функціоналу в Єдиному реєстрі громадських організацій щодо фіксованого членства не зrealізовано.

Друге. Що ще складне? Там написано: матері дітей з інвалідністю як такі, що прирівнюються. Але знову ж таки виникне питання: а якщо дитині виповнилося 18 років, це вже не дитина з інвалідністю, чи все ж таки ми будемо до таких людей вважати, що вони ще діти з інвалідністю? Як це все буде трансформуватися? Ці матері можуть бути в цих організаціях до 18-и років чи після?

Мені здається, що ми вводимо дещо сегрегацію. Відповідно до загального Закону "Про громадські об'єднання" у нас діяльність громадського об'єднання визначається єдиним – його статутом. Якщо в громадському об'єднанні в статуті вписано, що напрямом роботи є захист прав людей з інвалідністю і забезпечення їхніх прав, то чому я не можу, наприклад, як людина, тьфу-тьфу-тьфу, без інвалідності здійснювати такий захід чи долучатися? Чому я повинна шукати ті організації, де є певна кількість людей з інвалідністю?

Мені здається, що все це дуже ускладнить сьогодні функціонування цих організацій, і що головне, ми змушені будемо змусити їх всіх перереєструватися. І я не впевнена, що у військовий час це дуже правильна ідея, коли якісь організації через різні причини, через відсутність їхніх членів в Україні і так далі просто, по-суті, зависнуть у своїй діяльності. Якщо ми не маємо погодженого розуміння щодо визначення цієї статті, я пропоную просто залишити сьогодні чинну редакцію, яка є от в чинній статті 12, і поки не рухати це питання, а розглядати його комплексно, змінюючи підхід до громадських об'єднань. Це по громадськості. Дякую.

Далі, по пільгах. Стаття 14, 14, прим.1 і так далі, як правильно зазначив пан Сергій, ми зберігаємо діяльність цих статей на весь проміжок часу, допоки не визначимо абсолютно новий перелік і обсяг пільг, що будуть застосовуватися до нових утворень соціальних підприємств. Тому в даному

випадку права людей з інвалідністю і тих підприємств, які сьогодні діють на ринку, які використовують необхідні механізми, зберігаються повністю.

У нас буде достатній перехідний період, ми зможемо дискусійно, так, як було це зроблено зараз у рамках цього закону, обговорити і необхідний обсяг підтримок і пільг. І коли воно вже буде погоджено із суспільством і парламентом, тільки тоді ці статті зникають з поля зору. Тому окремо їх залишати назавжди в законі, по-перше, неможливо, бо воно ламає існуючу конструкцію. Вони вступають у конфлікт із наявними статтями і наявними моделями, які ми пропонуємо, вони можуть йти виключно як перехідна складова до моменту, поки ми не випишемо під нові структури повний цикл підтримок і повний цикл тих заходів, які ми будемо їм надавати. Тож мені здається, що ця проблема вирішена, так, як зазначив пан Сергій, і нам додатково немає сенсу до неї повертатися.

Далі. ЄСВ адміністрування. Так, це важлива складова, нам, очевидно, зараз треба всім разом, зокрема комітетом, посилити роботу над законопроектами, що передбачають надання ЄСВ в адміністрування Пенсійному фонду. Але я думаю, що навіть в такому форматі все одно Пенсійний фонд достатньо може вже перебирати на себе адміністрування, бо він вже це робить. Ми вже, пам'ятаєте, змінами минулого року вказали про те, що обмін інформацією між Пенсійним фондом та Фондом осіб з інвалідністю здійснюється автоматично, і знову ж таки, я думаю, що пан Віталій скаже, але така наша норма дозволила втричі перевиконати план по збору АГСів. Це в час війни, в час складнощів і труднощів наскільки ручний механізм був не дієвий і він не забезпечував нормального функціонування збору АГС на підтримку людей з інвалідністю, що тільки ця одна норма автоматичного обміну інформацією між Пенсійним та Фондом осіб з інвалідністю дозволила втричі збільшити такий ресурс для людей з інвалідністю.

І повідомлення про санкції. Я думаю так, це треба опрацьовувати разом з ЄСВ, але я поки теж не бачу якихось застережень, щоб їх не можна було впроваджувати.

І ще одне, це стаття 11 з позначкою 1. Дуже прошу, сьогодні Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю, ми наділяємо його, бо ми маємо оптимізувати наші державні ресурси, ми не можемо створювати нових установ, нових цоввок і так далі, але у нас є необхідність збільшувати кількість політик, які ми реалізуємо. І відповідно Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю, зараз на нього покладені зобов'язання по закупівлі ряду спеціальних послуг, які є важливими в тому числі для людей з інвалідністю. Ми будемо змінювати його назву і розширювати його повноваження.

Тому я би дуже просила по тексту закону, власне, не Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю вказувати, а установа, що реалізує заходи із соціального захисту і забезпечення соціальними послугами осіб з інвалідністю, що дозволить нам визначити функцію, але не прив'язуватися до конкретної назви.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Оксана.

А прикінцеві положення, ви пропонуєте, щоб законопроект вступав в силу з 24-го року наразі в прикінцевих положеннях чи з 25-го?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Точно треба посунути. Я думаю, ми погоджували, що ми можемо навіть або прив'язуватись...

ГОЛОВУЮЧА. З середини.

ЖОЛНОВИЧ О.І. З середини, да.

ГОЛОВУЮЧА. Року.

ЖОЛНОВИЧ О.І. До ЄСВ, або просто щоб квартали закінчилися. Наприклад, квартал I – з квітня або квартал II – з липня, і просто вже наступні квартали обраховувати помісячно.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто виписати, що через квартал після підписання чи з початку наступного календарного кварталу після підписання вступ в силу.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Найкраще. Да, да.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд.

Шановні колеги, зараз пан Музиченко. І з нами ще заступник міністра фінансів Єрмоличев Роман, в нього теж є застереження, потім він.

Будь ласка, Музиченко Віталій, а потім Єрмоличев Роман.

МУЗИЧЕНКО В.В. Доброго дня, шановна Галина Миколаївна, шановні народні депутати, присутні на засіданні. Питання надзвичайно актуальне. Дійсно, я дуже вдячний Сергію Дмитровичу за послідовну роботу, яку ми проводили протягом підготовки відповідного законопроекту до другого читання. Було проведено дуже багато засідань, були жаркі і палкі дискусії, але я хотів би сфокусувати от якраз свій погляд на тих питаннях, які озвучила Галина Миколаївна і Сергій Дмитрович як достатньо дискусійні в поточному форматі.

Всі ми прекрасно розуміємо, що поточна ситуація і поточні механізми регулювання, вони, м'яко кажучи, далекі від досконалості. Оксана Іванівна вже зазначала про те, що сьогоднішня система встановлених квот і адміністративно-господарських санкцій за невиконання відповідних квот по

працевлаштуванню осіб з інвалідністю, вона достатньо слабоефективна, якщо м'яко кажучи, і, дійсно, в цьому році було внесено певні алгоритми стосовно адміністрування адміністративно-господарських санкцій, їх нарахування, що вже призвело до того, що ми, дійсно, майже в 3,5 разу перевиконали той норматив чи ті плани, які були на 2023 рік. Замість 116 мільйонів от буквально на п'ятницю минулу в нас було надходження 417 мільйонів. Але, колеги, я звертаю увагу, що нараховано санкцій на 3,5 мільярда гривень. І це говорить про те, що переважну більшість підприємств, які на сьогоднішній день ми побачили, раніше просто фонд не бачив, тому що вони за застарілим алгоритмом просто не зверталися і не подавали відповідну звітність за формою 10-ПОІ. Тому ця навіть невелика зміна в системі адміністрування призвела вже до достатньо значних результатів, але вона дуже далека від ідеалу і розглядається нами як проміжний такий елемент.

Тепер що стосується самих новел законопроекту. Мені здається, дуже правильна позиція в контексті створення рівних зобов'язань стосовно всіх роботодавців в контексті забезпечення заходів щодо працевлаштування осіб з інвалідністю. Це одна з ключових речей.

Друга річ, яку ми проговорювали на засіданнях робочої групи і якраз чули роботодавців, – це те, що сьогоднішня система АГС створює в тому числі непомірні навантаження на тих роботодавців, навіть які сплачують, добровільно сплачують відповідні санкції. Тобто роботодавцю потрібно сплатити одноразово середньорічну заробітну плату за кожне непрацевлаштоване робоче місце. Це має відбутися в конкретний проміжок часу, як правило в І кварталі, для того щоб запобігти нарахування пені. І у разі, якщо роботодавець цього не зробив, то дійсно ми маємо як фонд звертатися до судових органів для стягнення вже в примусовому порядку відповідних санкцій.

От на сьогоднішній день переважна більшість роботи, в якій погрузла система Фонду соцзахисту осіб з інвалідністю, це є якраз юридичне супроводження цієї претензійно-позовної роботи. Результату там достатньо

мало, тому що суди приймають абсолютно різні рішення, абсолютно по-різному аргументуючи відповідні повноваження і функціонал. Це все призводить до того, що нам абсолютно точно потрібно приймати рішення стосовно зміни відповідної системи регулювання.

Якщо говорити вже по предмету тих зауважень і пропозицій, які були дискусіями і які на сьогоднішній день от якраз є предметом основного обговорення, то дійсно в контексті статусу і громадських організацій осіб з інвалідністю, я також підтримую позицію стосовно залишення в поточній редакції статті 12 Закону про основи соцзахисту осіб з інвалідністю, оскільки ті дискусії і ті напрацювання, які мали ми на робочій групі, вони достатньо не в повній мірі відповідають тим потребам, які на сьогоднішній день є або призведуть до достатньо серйозних наслідків по регулюванню цього питання. Тому підтримуємо позицію стосовно того, щоб залишити діючу редакцію статті 12 в поточній редакції.

Що стосується пільг для громадських організацій осіб з інвалідністю і що стосується пільг, я підкреслюю, для роботодавців, що саме важливе, які працевлаштовують на особливих умовах осіб з інвалідністю. Дійсно, тут доцільно передбачити відповідні перехідні положення в самому законопроекті в контексті того, щоб відповідні пільги втрачали свою дію, які є на сьогоднішній день, одночасно із внесенням змін і до податкового законодавства, і визначення конкретного переліку і набору пільг для підприємств, я тут підкреслюю, саме для підприємств, які забезпечуватимуть особливі умови працевлаштування осіб з інвалідністю, особливо із важкими нозологіями і важкою втратою функціонування.

Що стосується адміністрування, власне, системи сплати, вже говоримо про цільовий внесок, а не АГС і інші речі, то тут дійсно ми проводили також дуже велику кількість дискусій. І я дякую, Галино Миколаївно, вам за те, що ми збиралися, з урахуванням того, щоб почути спроможності поточних центральних органів виконавчої влади і з Пенсійним фондом, і з Держпраці в

контексті оптимального алгоритму забезпечення адміністрування цього цільового внеску.

Дійсно, було прийнято рішення і найбільш оптимально виглядає те, що це має виконувати той орган, який адмініструє єдиний соціальний внесок, тому що, по суті, це буде синхронна процедура. І тут важливо, щоб відповідний функціонал органу, який має адмініструвати єдиний соціальний внесок, а тут уже ми підійшли до Пенсійного фонду, відбувалося синхронно.

Тому, власне, мені здається, що в Перехідних і прикінцевих положеннях я б говорив би про необхідність запровадження, відповідного впровадження законопроекту в дію синхронно із передачею Пенсійному фонду повноважень щодо адміністрування ЄСВ із наступного кварталу, за яким це відбудеться. Тому це буде оптимально проведено у форматі перехідних оцих положень.

І ще питання було дискусійне стосовно того, чи має бути обов'язок у особи з інвалідністю інформувати роботодавця стосовно наявності такої інвалідності. Мені здається, що якщо ми вимагаємо від роботодавця дотримуватися законодавства і виконувати норму і квоту щодо працевлаштування осіб з інвалідністю, такий роботодавець має розуміти, кого він працевлаштовує і чи виконується відповідна квота. Тому особисто моє бачення в тому, що особа з інвалідністю має інформувати роботодавця про наявність інвалідності, єдине, що з обмеженим форматом надання відповідної інформації, тобто не потрібно надавати там індивідуальну програму реабілітації чи в повному вигляді всю нозологію, діагнози і так далі, це можна зробити в обмеженому форматі. Але якщо ми ставимо такі умови роботодавцю, то, мені здається, він має право розуміти і знати про те, чи є в особи інвалідність, чи немає.

Дякую за увагу. Я думаю, що, враховуючи ці зауваження і застереження, ми могли б доопрацювати якраз консенсусно цей законопроект і вийти на прийняття такого взаємоузгодженого рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Віталію.

Пан Роман сказав, що у Мінфіну є зауваження, які вони письмово нададуть. Я думаю, що ми їх врахуємо, вони там не стосуються зараз того, що безпосередньо стосується прав людей із захисту інвалідності, лише бюджетних питань, ми подивимося.

І в мене питання до наших народних депутатів, чи зараз, може, слушно задати питання пані Жолнович, пану Музиченко. У нас є ще представники: пан Євген Капінус, Голова Пенсійного фонду України, може, якщо потрібен він, є пані Свідрак, це Мінекономіки, Алла, яка саме буде встановлювати по новій редакції стандарти обладнання і облаштування робочого місця, розумного прилаштування. І є пан Дегнера, Державна служба з питань праці. І є пан Павленко, заступник Державного центру зайнятості. Це всі служби, які дотичні безпосередньо, крім того, що є там...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Народні депутати. Гарзд.

Тоді зараз я дам слово народним депутатам, питання, будь ласка, хто хоче.

Павло Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Вітаю, пані голово, пані Галино, шановні колеги, пані міністр, всі присутні! Дякую за надане слово.

Я зараз собі помітки робив щодо закону. Дуже приємно чути від міністерки деякі зауваження, з якими ми теж погоджуємося, і від Мінфіну також. Прошу звернути увагу на правки, що подані мною та ще 27 депутатами народними, що стосуються права на участь громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики, діяльності організації осіб з інвалідністю. У таблиці вказано, що ці правки наразі

опрацьовуються, і пані міністр у своєму виступі також погодилась з тим, що запропонована у законопроекті редакція статті 12 звужує права громадських організацій. У нашій ...*(Не чути)* правки 308, 312, 317, 321 та далі, вони повертають громадським організаціям право на участь у формуванні політики та право представників громадських організацій включатися до складу колегії та колективно-дорадчих органів. І я вважаю, що закон не має в жодному разі звужувати права громадських організацій на участь у процесах ухвалення будь-яких рішень, що безпосередньо стосується осіб з інвалідністю. І тому прошу дуже зважено підійти до цього та/або повернути діючу редакцію статті 12, як запропонувала пані міністр, та нічого не чіпати. Це, по суті, прийняті наші з колегами правки щодо участі та ролі громадських організацій.

Ще скажу, що зараз, щоб ви теж розуміли, чому дуже важливо сьогодні дослухатися до цих речей. Сьогодні військові, комісовані військовослужбовці з фронтів, вони активно створюють громадські організації, їх дуже багато створюється. Всі вони направлені на реабілітацію людей з інвалідністю, по суті, на навчання новому життю цими військовослужбовцями, і це новий виклик для нашої держави, і сьогодні вони, знаєте, вони самі тільки навчаються, як себе захищати, розумієте. То ми сьогодні маємо захистити їхнє право при будь-якій владі разом з державою формувати політику таку, яка буде їм корисна, і це не тільки зараз про дітей, це вже серйозно про все наше суспільство від малого до великого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Павло. Дякую.

Михайло Михайлович, а потім Юлія Тимошенко. А, спочатку Юлія Тимошенко.

Будь ласка, пані Юлія. Ми не чуємо вас. Пані Юлія, вітаю на засіданні комітету.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я вітаю, шановні колеги! Хотіла би перш за все попросити вас, пані голово, щоб ви надали перед тим, як ми будемо все обговорювати, слово Валерію Сушкевич, який дуже добре обізнаний з кожним положенням цього законопроекту, який абсолютно точно знає всі вади, які є у цього закону, і всі добрі рішення, які в цьому законі будуть прийматися. Тому просила би до того, як ми перейдемо до фундаментального обговорення, обов'язково надати йому слово і дати можливість йому висловитись, дати йому час для цього. Це перше.

Друге. Наша фракція подала 89 правок. Багато з них стосуються якраз пунктів статей 4.1, 4.2, 4.3 діючого Закону України про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю і там передбачено надання податкових пільг тим підприємствам, де більше 50 відсотків працюючих – це люди з інвалідністю.

Крім того, ми обґрунтували взагалі нашу позицію стосовно збереження цих пільг, а, може, навіть і надання більш фундаментальних податкових пільг для таких підприємств, де працює більше 50 відсотків людей з інвалідністю. Ви знаєте, що для наших героїв і героїнь, які віддали своє здоров'я, боронячи нашу країну на фронті, нас з вами, і ті, які отримали вже статус особи з інвалідністю для них саме головне – це нормально жити, отримати роботу, заробляти ресурс для свого життя. І я вважаю, що це головне, що ми їм мусимо дати. Ви пам'ятаєте, в нас є Закон про "інвестнянь", який прийнятий у Верховній Раді майже одногосно, де велика олігархія від всіх податків практично звільнюється. І більше того, ще і 30 відсотків від інвестицій з державного бюджету держава буде повертати таким інвесторам. Так ми що, вважаємо з вами, що люди, які, захищаючи Україну і наше життя, отримали статус особи з інвалідністю, вони не заслуговують на те, щоб підприємства, які вони створюють повністю, тотально, без будь-яких обмовок звільнити від будь-якого оподаткування? Невже вони свій борг державі вже не віддали, віддавши своє здоров'я за державу і за всіх нас?

І тому до тих пір, поки в цьому законопроекті не буде збережено всіх пільг податкових, а може навіть і примноження цих пільг, аж до повного звільнення підприємств, де працюють більше 50 відсотків осіб з інвалідністю, практично від всіх податків, ми не зможемо підтримати цей закон. Тому що можна написати скільки завгодно добрих слів в цьому законі, но якщо ми як держава не надамо всіх можливих елементів підтримки для того, щоб люди, особи з інвалідністю, працевлаштувалися, то цей закон, на жаль, не буде до кінця виконувати свою функцію. Хоча в цьому законі є дуже багато важливих правильних стратегічних речей для захисту осіб з інвалідністю.

Далі те, на чому ми будемо досить жорстко наполягати. Це участь асоціацій, громадських організацій осіб з інвалідністю, особливо ветеранських організацій, які об'єднують в тому числі осіб з інвалідністю і захищають їх інтереси, ми будемо наполягати на тому, щоб в цьому законі були прописані і без виключення елементи участі таких громадських організацій, асоціацій в прийнятті рішень як органами місцевої влади, так і органами центральної влади, органами представницької влади на всіх рівнях. Не можна взагалі навіть руку піднімати на ці пункти діючого сьогодні закону, які дають повну можливість, абсолютно повну можливість, приймати громадським організаціям, асоціаціям, іншим об'єднанням осіб з інвалідністю участі в прийнятті тих рішень, які стосуються їх життя.

Крім того, серед наших правок є дуже багато правок, на мій погляд, важливих, де передбачається менше якого рівня держава не може платити спеціальні виплати соціальні особам з інвалідністю, особливо тим, які отримали статус інвалідності... особи з інвалідністю під час війни. Ми визначаємо тут достатньо високі рівні, мінімальні, нижче яких не можна визначати соціальну допомогу особам з інвалідністю.

Це ключові головні речі, про які я хотіла сказати, і тут ми будемо досить, на мій погляд, обґрунтовано стояти на цих позиціях як команда. Безумовно, ми в залі будемо наполягати на всіх наших неврахованих

правках. І зараз ще раз прошу, пані голово, обов'язково надати слово Валерію Сушкевичу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Я все ж таки спочатку надам слово Ірині Никорак, тому що у нас народні депутати, а потім пану Сушкевичу, пану Вознюку і Сидоренко Дар'ї, якщо вона є, або Почерняк Ірині, це три. Вознюк Олександр Григорович, він є легітимним представником української сторони Платформи громадянського суспільства. Це офіційна платформа, 15 осіб, які будуть представляти Україну в Раді Європи, в Європарламенті безпосередньо, тому ми послухаємо всіх. Але спочатку Ірина Никорак, Михайло Михайлович, ви хотіли ще слово взяти, і Тарасенко Тарас. Тоді Ірина Никорак, потім Михайло Михайлович і Тарасенко Тарас.

Будь ласка, пані Ірина.

НИКОРАК І.П. Галина Миколаївна, дякую.

Колеги, вітаю! У мене насправді корелюються мої зауваження і поправки з тим, що сказав пан Сушко і пані Тимошенко. І я би хотіла тут звернути увагу, що згідно цього законопроекту по суті позбавляється державної підтримки підприємства громадських об'єднань осіб з інвалідністю. Тобто тисячі людей, які сьогодні працюють на таких підприємствах, в таких громадських об'єднаннях і громадських організаціях, по факту можуть втратити роботу і засоби для існування. Тому моя правка з цього приводу під номером 348 була, на жаль, відхилена. Але я би хотіла звернути вашу увагу на тому, що ми зараз, на жаль, не маємо права позбавляти такі громадські організації і об'єднання осіб з інвалідністю державної підтримки для подальшої роботи.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я все ж таки так розумію, що у нас буде консенсус, якщо ми залишимо статтю 12 в спокої і не будемо її цим законопроектом змінювати, щоб там не було інтерпретацій різних. Тому, я думаю, що робоча група зараз скомпонує табличку, щоб вона була саме так.

Михайло Михайлович, потім Тарас Тарасенко.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановна пані голово, шановні колеги, Юлія Володимирівна Тимошенко основні засадничі речі уже висловила стосовно цього законопроекту. Єдине я хотів би доповнити, щоб ми всі пам'ятали, що насправді закон дуже важливий, бо кількість осіб з інвалідністю у нас, на жаль, збільшується щоденно. І це та категорія громадян, які потребують особливої уваги.

Наступне. Закон ми пишемо не для чиновників, які працюють у сфері захисту осіб з інвалідністю, а насамперед для тих осіб, які сьогодні представляють громадські організації, які об'єднують осіб з інвалідністю. І ми маємо пам'ятати, що саме для тих людей ми вдосконалюємо це законодавство. Стаття 12 і, я так зрозумів, про це голова комітету казала і пані міністр, що вона залишається в діючій редакції, що стосується участі громадських організацій у формуванні саме політики осіб з інвалідністю. Це, я думаю, задовольнить нас всіх, і це важливо, щоб воно було збережено.

Наступне. Конкретно по поправках я хотів би ще, щоб голова робочої групи взяв до уваги, бо я зрозумів, що ще сьогодні голосування не буде, а робоча група продовжить удосконалення цього законопроекту. 95 правка, ми пропонуємо дати 10 днів термін для органів соціального захисту та Фонду соцзахисту осіб з інвалідністю щодо отримання особами з інвалідністю відповідного документа щодо отримання відповідних пільг із Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. Є факти непоодинокі, коли ці

терміни порушуються. Я думаю, що тут для фонду нема чогось надзвичайного, що ми даємо 10 днів для того, щоб людині видати довідку.

Ну, і інші речі, я думаю, тут вже Юлія Володимирівна на них зупинялася, нам важливо, щоби робоча група врахувала ці позиції, щоби ми справді вийшли на збалансований важливий документ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайло Михайлович.

Ми будемо просити голову робочої групи пана Сергія Гривка, щоб на наступне засідання табличка була опрацьована і ми вже мали чітко правки, які нам потрібно буде проголосувати в режимі і табличку в цілому. Зможемо, да, зробити це, пане Сергію?

ГРИВКО С.Д. Да, по графіку уточнимо, щоб на наступне встигнути це провести все.

ГОЛОВУЮЧА. Так, ну, нам потрібно буде ще скорелювати із законопроектом 9569 – це ЄСВ, да. Ми будемо просити, і вчора в нас мала фракція була по компоновці законопроектів, щоб цей законопроект... придати йому статус першочергового, щоб ми хоча б його в першому читанні прийняли, почали працювати, щоб у нас синхронно було адміністрування ЄСВ, внеску цього до фонду відповідно через Пенсійний фонд. Бо без цього закон не запрацює, він буде, ну, в такому, невідомо як робити архітектуру і конструкцію.

Тарасенко Тарас, потім пан Сушкевич, потім Вознюк, потім Сидоренко Дар'я і Почерняк Ірина.

Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня всім! Я не буду повторюватися по тим питанням, про які вже прозвучали, спірних щодо законопроекту. Зазначу,

подякую і голові робочої групи, і Міністерству соціальної політики за те, що підійшли розумно до питання саме визначення особи з інвалідністю, оскільки це дуже важливо, враховуючи практику того, як у нас змінюється підхід до МСЕК. І дійсно наші лікарі зараз тільки проходять те навчання, в різних госпіталях по-різному визначають саме обмеження функціонування, а нам потрібно перейти до єдиного стандарту, щоб потім не було порушень прав осіб.

Також я хочу зазначити про те, щоб все-таки звернути увагу, була відхилена моя правка про визначення робочого місця особи з інвалідністю, оскільки просто зазначається, що місце закріплюється наказом по підприємству, але не визначається будь-яких особливостей даного місця, хоча...

ГОЛОВУЮЧА. А номер який, номер?

ТАРАСЕНКО Т.П. 857-а. І ми пропонували зберегти більш діючу редакцію, тому що там зазначались критерії, які потрібно було підлаштовувати саме під функціональність особи з інвалідністю робоче місце.

Також пропонував збільшити виплати я до 70 відсотків, а не до 40, ми можемо подумати ще все-таки врахування, оскільки дійсно кількість осіб з інвалідністю в нас зростає в геометричній прогресії наразі. І тому тут буде питання до Міністерства все-таки економіки, до Міністерства соціальної політики, чи вистачить тих розрахунків 40 відсотків, які закладені у законопроект, достатньо для покриття всіх потреб осіб з інвалідністю.

Також, я вважаю... Правка 462 була відхилена. Я пропонував покласти відповідальність на підприємство, на якому була завдана шкода життю і здоров'ю і особа стала з інвалідністю. В разі, якщо особа не хоче працювати більше в цього роботодавця, щоб на цього роботодавця була покладена відповідальність облаштувати робоче місце даної особи на іншому

підприємстві. А то виникає ситуація, що зараз... Якщо особа просто відмовляється працювати в цього роботодавця, то держава буде зобов'язана компенсувати новому роботодавцю всі витрати щодо облаштування нового місця. Тобто всі зобов'язання бере на себе держава, а роботодавець, внаслідок вини якого була завдана шкода життю та здоров'ю, ніякої відповідальності, крім моральної шкоди особисто особі і відшкодування страхових виплат, не несе. Тобто я вважаю, що це було упущено в даному законопроекті.

ГОЛОВУЮЧА. А можемо ми це зробити через регрес, тому що Фонд людей з інвалідністю, все ж таки попередній роботодавець, він мусить відшкодувати переоблаштування трудового простору, водночас він на пряму механізму не має. А фонд людей з інвалідністю має, але може покласти регрес по відшкодуванню цих видатків до...

ТАРАСЕНКО Т.П. А це прописати треба.

ГОЛОВУЮЧА. Да. Я ж кажу, що виписати через регрес. Це більш слушно.

ТАРАСЕНКО Т.П. Ні, правка якраз прописана, то просто механізм регресу можна .. *(Не чути)* Ну, просто прописати, додати, що функціонал виконує фонд.

ГОЛОВУЮЧА. Окей, регрес, опрацюємо, гаразд.

ТАРАСЕНКО Т.П. І питання до прикінцевих положень. Але тут питання більш дискусійне, його потрібно обговорювати. Тому що я пропонував для всіх ветеранів війни виплату допомоги по безробіттю максимального розміру не більше 360 календарних днів незалежно від будь-

яких обставин, закріпити. Проте тут питання зайнятості і взагалі ветеранів, його потрібно більш ефективно досліджувати.

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)* цьому законі. Там є Юлії Володимирівни правка 720.

ТАРАСЕНКО Т.П. Просто воно вже було по-іншому. Я вважаю, що нам потрібно окремо створити робочу групу щодо того, щоб питання зайнятості пропрацювати. Тому що питання ветеранського підприємництва, у нас вже на комітеті буде відповідний законопроект і ми з ним будемо працювати, але питання ветеранської зайнятості і допомоги ветеранам, тому що дійсно певний час на відновлення їм потрібен. І нам потрібно з ветеранами, з громадськими організаціями, з самими військовослужбовцями проговорити, як вони бачать краще. Для одних це може бути 3 місяці, а для інших, вони одразу захочуть на роботу піти, щоб забути те, що вони бачили. Тому це дуже важливо, щоб ми це закріпили і надали можливість одним громадянам реалізувати своє право на відпочинок або на пошук роботи більш ефективно, перекваліфікацію, а іншим дати можливість одразу працювати.

Щодо ролі громадських організацій, які зараз фінансуються державою. Я загалом підтримую позицію, що держава на період військового часу повинна продовжувати їх фінансування. Але я все-таки пропоную нашому комітету дослідити їхню діяльність. Тому що, наприклад...

ГОЛОВУЮЧА. Там у нас третє питання сьогодні, на конкурсних засадах ми послухаємо, як ці суми розподіляються.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тут питання в тому, навіть не в розподіленні сум, а в ефективності їх діяльності. Коли я зараз досліджую питання реабілітації військовослужбовців, я дуже багато стикаюся з питанням недостатності відпрацювання асоціацією, громадською організацією з незрячих, щодо

навчання наших військовослужбовців, саме які втратили зір. Тому тут питання якраз відновлення по спроможності даних організацій. Тому що дійсно багато втрачають слух, багато втрачають зір внаслідок військових дій, але спроможності держави зараз не достатні і спроможності даних асоціацій, які виконували б... які повинні виконувати дані функції, вони зараз також неспроможні цього виконувати. Тому тут важливо також розуміти про ефективність. Я знаю, що інші асоціації, які вже не входять в дані сформовані інституціонально організації незрячих і з порушенням слуху, якраз вони більш ефективно вже надають допомогу. А організації, які інституційно повинні це виконувати, вони, на жаль... я отримую скарги від людей, що вони виключно здають в оренду своє нерухоме майно. Тому я тільки за ефективність, тому що в основному ми повинні забезпечувати права громадян на ефективне життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Валерій Сушкевич, будь ласка.

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую.

Вітаю усіх, шановні колеги. Ви знаєте, ми тривалий час, і комітет, і громадські організації, працюємо над цим законопроектом. І я хотів би зараз на цей момент чітко, предметно і конкретно сказати, до чого ми прийшли, що є суттю цього законопроекту. Я дуже прошу дати мені можливість сказати в цілому про проблемні чинники цього законопроекту, щоб можна було бачити, до чого ми прийшли, і почну я з статті 12. Прозвучало, що не варто вже і чіпати її, але я звертаю увагу, що комітет виключив із статті 1 обов'язок влади узгоджувати з громадськими об'єднаннями людей з інвалідністю всі рішення, які стосуються людей з інвалідністю. Тому якщо ми не чіпаємо статтю 12, то те, що ми прибравши з 1 статті, перенести в статтю 12. Про це сьогодні декілька колег вже сказали. Далі, іду конкретно по позиціям.

Перше. Законопроект 5344-д порушує реально 22 статтю Конституції України. Скасовується фінансування соціальної, професійної, фізкультурно-спортивної та трудової реабілітації людей з інвалідністю, виключається визначення трудової реабілітації та ціла стаття про трудову реабілітацію. Колеги, скасовується друк літератури шрифтом Брайля. Скасуються інші, скажімо, соціальні моменти, які стосуються людей з інвалідністю.

І хочу звернути увагу, що сьогодні фактично реабілітація переводиться і центри реабілітації на медичну реабілітацію. Воїнам сьогодні, які приходять з фронту і отримали медичну реабілітацію, немає де пройти соціальну реабілітацію: навчитися формуванню життєво важливих навичок самообслуговування, орієнтування у просторі, користування електронними приладами, взагалі отримати повернення до життя уже після медичної реабілітації.

Щодо друку шрифтом Брайля. Я звертаю увагу, в цьому році, шановні колеги, в цьому році Верховна Рада 12 січня 23-го року ратифікувала Марракеський договір про доступність творів для незрячих шрифтом Брайля. Ми сьогодні прибираємо друк шрифтом Брайля. Тобто ми тільки що ратифікували Марракеський договір, мало хто про нього знає, і тут же ми ліквідуємо все те, що торкається фінансування шрифтом Брайля літератури.

Друге. Законопроект вигідний для приватних недержавних роботодавців, а не для людей з інвалідністю та бюджетної сфери. Я звертаю в тому числі увагу Міністерства фінансів, перше, розмір внеску за непрацевлаштування однієї особи з інвалідністю зменшиться на 60 відсотків, а на період війни на 80 відсотків. Велика кількість роботодавців з наявністю робіт і професій у них з важкими і шкідливими, і небезпечними умовами праці звільняються від необхідності виконання нормативу робочих місць і фактично перекладають те, що вони продукують людей з інвалідністю, на державу. Сьогодні на державний бюджет.

Наступне. Бюджетна сфера потерпатиме від внесків за непрацевлаштування людей з інвалідністю і сплачуватиме їх за рахунок

заробітних плат працівників, вчителів, вихователів і так далі, і так далі. Я звертаю увагу, де візьмуться ці кошти, там, де соціальна сфера, де треба працевлаштувати людей з інвалідністю, щоб заплатити ці санкції, ці платежі до Фонду соціального захисту людей з інвалідністю. Я хотів би почути, де вони візьмуться ці кошти.

Наступне. Все те, що подається у вигляді новацій для працевлаштування осіб з інвалідністю, створення для них робочих місць та розумного пристосування, ну, практично мало того, що воно недосконале, воно є в чинних редакціях законів. Воно все це є, просто названо іншими словами.

Третє. Законопроект скасовує податкові пільги для діючих підприємств, громадських об'єднань людей з інвалідністю. Я хочу сказати, що сьогодні є визначений порядок надання податкових пільг для сотень підприємств, де працюють тисячі людей з інвалідністю. Умовка про те, що поки що вони не зникають, вона знає така – поки що. Але в законі буде записано про те, що вони зникають. І декларуються податкові пільги для підприємств трудової інтеграції осіб з інвалідністю та підприємства захищеного працевлаштування, яких не існує в природі. І чи будуть вони, невідомо.

Четверте. Законопроект суттєво звужує права громадських об'єднань людей з інвалідністю та їх вплив на формування та реалізацію державної політики щодо осіб з інвалідністю. Я звертаю увагу на ту 1 статтю, де ліквідовано узгодження рішень всіх органів влади з громадськими організаціями людей з інвалідністю. Сьогодні, на жаль, не представлено результати роботи робочої групи по статті 12. Я сподіваюся, що все-таки ми прийдемо до якогось консенсусу, і дуже, ну, сьогодні якийсь варіант оптимізму в мене трошки виник по факту сьогоднішнього обговорення.

Крім того, шановні колеги, я звертаю, що громадські об'єднання людей з інвалідністю замінюються в законопроекті розмитим поняттям організацій, що представляють людей з інвалідністю. Хочу, щоб ви відрізняли справжні,

незалежні громадські об'єднання людей з інвалідністю від інших громадських об'єднань, що будуть найбільше вихваляти цей законопроект. Справа в тім, що Національна асамблея – це об'єднання людей з інвалідністю, які згідно Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю організовано і очолюється, контролюється людьми з інвалідністю. До нашого складу входить понад 100 об'єднань з усіх регіонів України всіх нозологій, і об'єднують більше 1 мільйона людей. Це реальні люди з інвалідністю, які всередині величезної громадської організації. Щороку Національна Асамблея проводить експертизу понад 300 проектів нормативно-правових актів. До речі, ми не погоджуємо ті документи, в яких порушуються права людей з інвалідністю.

Я хотів би звернути увагу, що Комітет ООН просив звернути у своїх зауваженнях до України, що організації осіб з інвалідністю слід відрізнити від організацій для осіб з інвалідністю...

ГОЛОВУЮЧА. Скільки вам ще потрібно? Ми читали конвенцію, нам непотрібно їх прочитувати. Більш конкретно. Дякую.

СУШКЕВИЧ В.М. Дайте мені ще трішки... Я конкретно кажу не про конвенцію... Ні, я...

ГОЛОВУЮЧА. По поправках. Просто це ж не політичний виступ, ми обговорюємо правки. Правка така... Да, будь ласка.

СУШКЕВИЧ В.М. Галина Миколаївна, я зараз говорю про конкретні проблеми, як сказала Юлія Володимирівна, у ...*(Не чути)* законопроекті.

ГОЛОВУЮЧА. Поки що ми почули, що все пропало, все пропало. Такі російські наративи, знаєте. Я думаю, що не все пропало.

СУШКЕВИЧ В.М. Галина Миколаївна, я не кажу, що все пропало, я кажу конкретні проблеми законопроекту, на які звертає не тільки увагу я і громадськість...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, конкретно по правках. Дякую. І скільки вам ще потрібно хвилин?

СУШКЕВИЧ В.М. Якщо я буду по поправках, то це ми будемо дуже довго йти, бо там по правках треба працювати...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ви приймали участь у робочій групі? У робочій групі брали участь?

СУШКЕВИЧ В.М. У робочій групі... Дозвольте, я завершу.

Я підкреслюю, що в Конвенції ООН і Комітет ООН зробив зауваження Україні, що на практиці, якщо ми будемо замінити організацію людей з інвалідністю на... Можна я закінчу, Галина Миколаївна? Я дуже рідко на комітеті виступаю, практично я цілий рік не виступав на комітеті. Один раз я виступаю, ви не даєте завершити мій виступ. Я прошу вас.

Повторюю, на практиці, якщо замінити організацію людей з інвалідністю на організації, які представляють людей з інвалідністю, то це фактично буде заміна і спотворення думки самих людей з інвалідністю.

П'яте. Що я хочу сказати, що законопроект 5344-д суперечить Конвенції ООН по правах людей з інвалідністю, тому він не узгоджується із європейською стратегією прав людини на 2021–2030 роки, яка передбачає посилення співпраці з об'єднаннями осіб з інвалідністю. Тому я просив би звернути увагу, те, що торкається, що я сказав по 12 статті і першій статті, з якої вилучено це.

І останнє. Я, ви знаєте, хочу сказати про те, що люди з інвалідністю все-таки сподіваються завершення роботи над цим законопроектом, коли

дослухаються до їх думки. І звертаю вашу увагу, що попереду Міжнародний день людей з інвалідністю. Я хотів би, щоб цей законопроект і підсумки нашої роботи не перетворились про поздоровлення з днем інваліда. Я дуже хотів, щоб такого не було, щоб було поздоровлення з днем інваліда. Я готовий разом з Національною асамблеєю людей з інвалідністю працювати над конкретними правками по цьому законопроекті.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Валерію.

Я надам слово зараз легітимному представнику громадськості, яку обрала місяць тому українська сторона Платформа громадянського суспільства. Нагадаю, хто не знає, що це інструмент імплементації Угоди про асоціацію з ЄС. Олександр Вознюк, будь ласка.

Пан Олександр, ви з нами? Нечутно вас. Пане Олександр, включіть, будь ласка, мікрофон.

ВОЗНЮК О.Г. Доброго дня, пані Галина! Дозвольте без камери включитися, тому що тут на блокпосту зараз.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ВОЗНЮК О.Г. Я з приводу проекту закону, буду по суті.

По-перше, революційним є рішенням те, що нарешті законодавці і всі, хто ініціювали питання зменшити бар'єри, тобто зменшити, а не створювати бар'єри, саме цей проект закону щодо працевлаштування людей з інвалідністю. Сама філософія архітектури цього закону полягає в тому, що надається право всім людям з інвалідністю працевлаштуватися у всіх сферах незалежно від форми власності, тобто це державного сектору, це сектору органів місцевого самоврядування і приватного сектору.

Щодо питання, якщо органи або такий суб'єкт права публічного не може... Одну хвилинку.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Олександрє.

Шановні колеги, хто хоче, може в бомбосховище перебратися, бо повітряна тривога у нас.

Панє Олександрє, ви з нами?

ВОЗНЮК О.Г. Алло, вибачте, зв'язок втрачається, бо тривога.

Щодо архітектури самого закону. Він дає можливість людям з інвалідністю працевлаштуватися у всіх сферах економіки, в тому числі органів місцевого самоврядування, державного сектору, приватного і навіть створити власний бізнес.

Щодо, тут говорилося, застереження по статті 12. Звичайно, ми підтримуємо, що цю статтю потрібно зберегти, однак в подальшому для того, щоб надавати для громадської організації осіб з інвалідністю, створювати підприємства і на цих підприємствах працюють ці люди з інвалідністю, їм надаються податкові пільги, то потрібно провести аудит цих підприємств і лише тоді дати ці пільги. Тому що, на жаль, система надання пільг підприємствам ...*(Не чути)* знівелювали цю ситуацію, тому що, вибачте, є недобросовісні бізнесмени, які викачують кошти з бюджету і не сплачують податки.

Також щодо розумного пристосування і так далі. Наша позиція така, що це має бути 50 на 50, частково особа або підприємець, або незалежно від форми власності створив таке робоче місце і частково відшкодовує сам той, хто створив це місце, і частково держава йде назустріч тому, хто це створив.

Тобто я хочу сказати, тут неодноразово говорилося про те, що у нас з геометричною прогресією йде великий ріст збільшення людей з інвалідністю. На жаль, ми не можемо як держава дозволити собі всіх брати на утримання. Ми повинні створити систему навіть соціальних послуг, де в цей критичний

момент він буде наскрізним, цей закон, де можливість... людині дати можливість стати на ноги і піти працювати, тобто покласти в економічне коло, ось має бути завдання.

Водночас цей закон має бути, паралельно іти з новим проектом закону, який, до речі, ми маємо вже доопрацювати, робоча група, це Міністерство охорони здоров'я, щодо запровадження нової системи оцінювання функціоналу осіб з інвалідністю, тобто запровадження Міжнародного класифікатора функціоналу осіб з інвалідністю, скасувати МСЕК, тому що, вибачте, з 2022 року у нас майже ті, хто не мають реальної інвалідності, але цю інвалідність уже придбали, тобто підтвердження. Водночас хочу всім повідомити, що цей закон має дати можливість всім людям з інвалідністю, незалежно від нозології хоча би чотири години на тиждень працювати. Тобто модель цього закону, на нашу думку, є набагато прогресивнішою, чим діюча стара редакція.

У той же час, якщо застосувати норму закону щодо застосування адміністративних санкцій, то на сьогоднішній день цей інструментарій не працює, він лише працює навіть в системі приватного бізнесу, приватного сектору економіки, і він є вибіркоким в застосування адміністративних санкцій, тому ...*(Не чути)*, що для того, щоб Фонду осіб з інвалідністю подати позов, потрібно окремо закласти в бюджеті сплату судового збору, де він був звільнений, до речі, цей же фонд, який збирає цей збір на забезпечення гарантій, соціальні певні блоки, а він має ще десь знайти кошти, заплатити, а ви знаєте, як судова система сьогодні працює. Тобто насправді ми підтримуємо цей закон.

Щодо питання підміни понять, представники... організації, які представляють людей з інвалідністю, і організації, які є людьми з інвалідністю. Дивіться, ми ж говоримо про повну інклюзію. Інклюзія – кожен ..., *(Не чути)* Давайте виходити, одних виділяти з інших, давайте всі разом в рамках цього закону не виділяти один одного, а сприяти спроможності кожного з нас і всіх включити в економічне коло. І ми не

можемо дозволити під час війни, ми не знаємо, як далі буде рухатися, хоча ми всі знаємо, що буде перемога, а щоби всі мають працювати. Не можна когось покласти на когось, щоби щось когось утримував, ми маємо створити інструментарій робочих місць, можливості, спроможності, тих самих розробка соціальних послуг, які не постійно вони були... сидіти на цих соціальних послугах, але вони мають дати можливість людині стати, реалізуватися і стати в економічне коло.

Щодо певних інших застережень, звичайно, громадський сектор, громадський актив має бути і держава... Тому що держава – це всі ви, ви всі, хто сьогодні присутній, міністри і депутати, ми всі інститут громадянського суспільства. Тобто хтось є тимчасово делегований до органів публічної влади, хтось реалізує законодавчу творчість, але водночас всі ми – єдине громадянське суспільство. Тому маємо думати не про приватні інтереси або, вибачте, "шкурняки", які хтось хоче продавлювати, а ми маємо думати про нову модель нашої держави. Також рекомендую кожному з вас прочитати стратегію безбар'єрності, стратегію рівних прав і можливостей чоловіків і жінок, стратегію розвитку громадянського суспільства. Тому що саме ці стратегії сьогодні побудують нову модель держави, нову Україну.

Дякую, Галина Миколаївна, що ви зініціювали цю сьогоднішню зустріч щодо проектів законів, які ми будемо обговорювати. Звичайно, багато спорів і так далі, але це дискусія, це один до одного апеляція, але всі ми маємо мати одне рішення. Це центр уваги – людина у кожного з нас, а не кожного якісь приватні інтереси. На жаль, за 30 років ті, хто були при уряді, ті, хто займали посади у Верховній Раді нічого не спромоглися ні створити...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Олександр, у мене теж прохання від політичної...

ВОЗНЮК О.Г. Дякую.

Тому архітектура закону дуже добра. Звичайно, її треба доопрацювати. І дякую пану Сергію Гривку і його команді за те, що ми професійну і дипломатичну мали професійну дискусію. Я впевнений, що цей закон має запрацювати на День захисту осіб з інвалідністю.

Дякую. Вибачте, що взяв багато часу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Олександрє.

Юлія Володимирівна, ви хочете щось сказати чи ми послухаємо ще Сидоренко Дарію, яка представляє декілька десятків громадських організацій людей з інвалідністю?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Пані голову, хотіла вам коротке питання просто задати. Скажіть, будь ласка, по яким критеріям ви ділите громадські організації людей з інвалідністю на легітимні і нелегітимні? Ви сказали, що це легітимна людина. Я так розумію, ви натякнули, що Валерій Сушко нелегітимна людина.

ГОЛОВУЮЧА. Я думала, ви знаєте, Юлія Володимирівна, що є Українська сторона. Платформи Громадянського Суспільства, яке є офіційним легітимним органом, представником громадянського суспільства, яке є офіційним органом Угоди імплементації з ЄС. І всіх, хто входять, всі організації, які входять до Українська сторона. Платформа Громадянського Суспільства, вони обирають представника.

Крім того, я думала, ви знаєте, що є Соціально-економічний європейський комітет, який 19 вересня прийняв рішення про те, що представники УС ПГС з 1 січня наступного року будуть фактично мати безпосередній доступ до кожного європарламентаря. Вони будуть представляти Україну, хоча Україна ще є кандидатом, але за рішенням нового голови Олівера Рьопке представники України легітимно обрані і будуть представляти Україну в євроспільноті. Дякую.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ні, тут немає ніяких питань стосовно створених органів. Але є питання, що ви представили зараз як легітимного представника людей з інвалідністю. Це, мені здається, що саме головне...

ГОЛОВУЮЧА. Ви ж розумієте, щ є питання, як підняти громадськість, як і з тисячі організацій, у нас 99 тисяч, майже 100 тисяч зареєстрованих громадських організацій. Я наводила цю статистику, вона є у нас. Можемо навіть зараз продублювати на вас, скільки у нас громадських організацій, благодійних фондів, релігійних організацій і організацій творчих спілок представляють громадськість. Із усією цією громадськістю є проблематика, як репрезентативно знайти тих, хто представляє громадськість. Тому що не тільки ж пан Валерій Сушкевич представляє громадську організацію, він представляю ту ГО, яку він очолює, в яку він входить. Але є ще от Дар'я Сидоренко, я не знаю, чи є вона зараз з нами, чи ні, чи її представники, вони представляють декілька десятків громадських організацій. Є структура Українська платформа, Українська сторона платформи, в яку входять там більше ніж 300 організацій, вони обирають представника. Тому влада завжди, будь-яка європейська влада, ви знаєте, вона розмовляє в першу чергу з репрезентативними представниками. І коли громадськість об'єднується, те, що сказав пан Олександр наприкінці свого виступу, вони обирають тих, хто може бути весь час на гострій спілкування. А Українська сторона Платформи громадянського суспільства представляє ще офіційно Україну за кордоном, туди входять профспілки, туди входять роботодавці і входять представники громадськості.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Пані Галино, я дуже дякую вам за роз'яснення. Я просто хотіла, щоб ми не скотилися до того, щоб робити кишенькове громадянське суспільство і підміняти справжнє громадянське суспільство їх сурогатними представниками, щоб ми просто не *(Не чути)* це що у нас від

профспілок будуть кишенькові люди, від осіб з інвалідністю кишенькові люди, нам потрібна справжня дискусія і не сурогатне, а справжнє громадянське суспільство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я теж думаю, але, мені здається, що ви пану Олександрю закидаєте, що він сурогатний. Ні, у вас немає такого закиду? Ну, то єсть... *(Шум у залі)*

ТИМОШЕНКО Ю.В. Пані голово, пані голово, я з вами розмовляю, я зараз інших людей не відчуваю. Я говорю, що у нас з'явилася погана тенденція, і ця тенденція, мені здається, не на користь українському суспільству.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. В чому вона проявляється? Ви проти того, щоб виступали інші представники, ніж Валерій Сушкевич. Я просто хочу для себе зрозуміти...

ТИМОШЕНКО Ю.В. Навпаки, навпаки. Навпаки, я хочу, щоб виступали всі, щоб це було, безумовно, представлено дуже багатьма людьми позиція громадянського суспільства, щоб ми просто ярлики не вішали, хто легітимний, а хто ні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Ну, я ярлики не вішаю, він легітимно обраний, його Європа визнає. Вони будуть введені і присягу складати в грудні місяці. Вони мають мати досвід, вони учасники Європейського соціально-економічного комітету.
Дякую.

Будь ласка, пані...

_____. Мені можна репліку, вибачте? Пані Галино, можна репліку для Юлії Володимирівни?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, непотрібно. Я думаю, ви можете зустрітися і окремо порозмовляти. Дякую.

Пані Сидоренко або Почерняк Ірина.

ПОЧЕРНЯК І. Доброго дня, шановні присутні! Сьогодні Почерняк Ірина представлятиме "Лігу Сильних", оскільки через зайнятість, на жаль, Дар'я Сидоренко не змогла бути присутня на засіданні.

Перш за все я хотіла б повідомити, що наша спілка об'єднує дійсно понад 50 організацій, і ми з позицій, які ми обговорювали, зокрема, на внутрішніх робочих групах, брали участь у робочій групі, яка була організована паном Сергієм Гривком, і представляли свої позиції і також відстоювали позиції наших організацій, які ми об'єднуємо.

І зважаючи на чинну ситуацію з працевлаштуванням, яка в цілому всім відома, "Ліга Сильних" вітає ініціативу щодо внесення змін і врегулювання питання у сприянні зайнятості людей з інвалідністю на нових стратегічних засадах, які в більшій мірі будуть ґрунтуватися на рівності прав усіх роботодавців і також, що не менш важливо, створить також сприятливі умови і для самозайнятості осіб з інвалідністю.

Для себе ми відмітили позитивні моменти, про які вже також було озвучено, це про розширення кола роботодавців на яких покладається норматив, із одночасним покладанням на них обов'язку щодо сплати внеску на сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю. Позитивом безумовним є також створення рівних умов для того, щоб роботодавці незалежно від форми власності, підпорядкування і складу засновників могли користуватися податковими пільгами за умови відповідності їх критеріям нових підприємств, які пропонується запровадити, трудової інтеграції та

захищеного працевлаштування. Також позитивом є диференціація державної підтримки людей з інвалідністю через посилення гарантій для тих людей з інвалідністю, які мають так звані складні форми інвалідності.

Водночас щодо питань, які, на нашу думку, потребують пристальної уваги і повторного детального обговорення, це питання, три питання, які в цілому мають спільну проблематику. Це неприпустимість визначення сфери працевлаштування осіб з інвалідністю будь-яким документом на засадах дозвільності, також право на збереження людьми з інвалідністю таємниці про свій статус або розголошення його на розсуд особи і право не розголошувати весь зміст індивідуальної програми реабілітації.

Ці питання мають спільну проблематику, якщо взяти до уваги самі визначення "особа з інвалідністю" і "інвалідність", це є міри втрати здоров'я і відповідні порушення фізичні, які фіксуються у медичній документації, відповідно особа має право на таємницю про стан свого здоров'я.

І що стосується працевлаштування, в нас є стаття 24 Кодексу законів про працю, яка визначає, які документи, які передаються роботодавцеві при працевлаштуванні, серед яких зокрема є і довідка чи документи про стан здоров'я, але у випадках, які передбачені законодавством.

Зараз запропонована редакція, які відображена у фінальній таблиці, яка нам всім була розіслана, містить формулювання статті про те, що сфера працевлаштування особи з інвалідністю визначається в індивідуальній програмі реабілітації. І далі речення про те, що реалізація особою права на працю відбувається у всіх сферах і формах з урахуванням особливостей, визначених законодавством.

Ось якраз останнє формулювання, воно насправді найбільш ёмко відображає на засадах рівності і конфіденційності право особи з інвалідністю на працевлаштування, а ось речення про те, що сфера працевлаштування має визначатися в індивідуальній програмі реабілітації, воно є трішки дискримінаційним. Більше того, у світлі того, що зараз триває реформа МСЕК, і відповідно ми не знаємо чи будуть існувати ті індивідуальні

програми реабілітації, швидше за все такого документу не буде. Крім того, є питання до строку чинності такої програми, є питання по її змісту, про те, в якій формі, рекомендаційній чи в обов'язковій, визначаються там рекомендації щодо сфери зайнятості, тому зазвичай на практиці завжди прив'язка до такого документу створює зловживання. І для того, щоб їх не було, ми просили би звернути ще раз увагу і повернутися до того обговорення, що людина з інвалідністю, як і будь-хто із нас, хто не має інвалідності, повинен користуватися рівним і вільним правом працевлаштування без прив'язки до якихось документів і без якихось додаткових підтверджень, де може людина працювати, а де ні.

Щодо статті 12 про статус громадських організацій осіб з інвалідністю, ми також підтримуємо ініціативу, яку сьогодні озвучила пані Оксана Іванівна Жолнович, яка загалом була підтримана більшістю доповідаючих, оскільки щодо залишення цієї статті в редакції, яка зараз існує, оскільки питання внесення змін до цієї статті, воно є більш системним і вимагає, мало би вимагати і передбачати внесення одночасно змін до законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб, можливо, навіть перегляду вимог до організаційно-правових форм підзаконних актів для того, щоб відповідати тій конструкції, яка там запроваджується. І, крім того, також ставить під питання, і несе ризики статусу уже існуючих громадських організацій. Єдине, на що хотіла би звернути увагу, те, що чинна стаття у частині третій та четвертій диференціює участь громадських організацій осіб з інвалідністю різних у складі колегій і консультативно-дорадчих органів залежно від статусу, чи це всеукраїнські громадські об'єднання, чи це місцеві громадські об'єднання. На нашу думку, такої диференціації бути не повинно і будь-яка громадська організація чи спілка має право брати участь підходити до складу колегій і консультативно-дорадчих органів різних рівнів.

І окремо також щодо правок, на які ми вважаємо, просимо звернути увагу, це те, що вже раніше в контексті озвученого питання щодо реформування МСЕК не узгоджено в законопроекті термінологію щодо

експертизи, огляду чи обстеження, які проводить МСЕК, що потребує все-таки якогось одного підходу, і недостатньо врегульоване в контексті забезпечення розумного пристосування питання прив'язки до так званого надмірного чи непропорційного тягаря. Оскільки це положення є, такий інститут надмірний тягар є оціночним і по факту більшість правок, які пропонували виключити таке положення із законопроекту, прийняті, але все одно в таблиці це правка 414, порядковий номер 141, такий інститут був збережений. Очевидно, це помилково. Для того, щоб ми не створювали якихось додаткових бар'єрів для отримання цього пристосування. І також розглянути можливість встановити норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю для всіх роботодавців, окрім тих, де чисельність працівників від 8 до 25 працівників на одному рівні, це 4 відсотки, оскільки в нас є запроваджений 2-відсотковий норматив для окремих категорій роботодавців, це заклади охорони здоров'я, реабілітаційні заклади і надавачі соціальних послуг, але також державні комунальні і недержавні підприємства, основним видом діяльності яких є реабілітація осіб з інвалідністю, навчання таких осіб або догляд за ними.

Ось якраз останнє речення щодо того, що основним видом діяльності таких організацій є реабілітація ...*(Не чути)* Він є не зовсім зрозумілим і може допускати зловживання, за яких юридична особа, зареєструвавши КВЕД відповідний, що має право надавати чи здійснює реабілітацію, може тоді посилатися на такий пункт і відповідно вважати, що для них встановлений менший поріг, норматив зайнятості.

В мене в цілому все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірина, дякую за конструктивну роботу і не політичну таку, а саме конструктивну роботу і в робочій групі, і наразі. Я думаю, що голова робочої групи врахує ті зауваження, які ви зараз висловили.

Будь ласка, пан Сергій.

ГРИВКО С.Д. Якщо можна маленьку ремарочку з приводу того, що повідомлення, що особа є з інвалідністю чи нема, ви відповідно виступали дуже сильно проти роботодавців, тому що, безпосередньо якщо ця, скажімо, така ситуація буде, де постраждають інші люди, то безпосередньо роботодавець буде нести відповідальність, що він як би залучив цю людину на це робоче місце, яке, на жаль, призвело...

І другий аспект, те, що роботодавець повинен буде сплачувати внесок, тому що йому просто не повідомили, а по суті, у нього працює людина з інвалідністю. Я б хотів, це питання дискусійне, я за те, щоб проговорити його. Тому поки нема рішення по цьому...

ГОЛОВУЮЧА. Насправді це право зафіксовано в Кодексі законів про працю України, стаття 24. Стаття 24 в нашому законопроекті не зачіпається, і тому це є в тому числі і лікарська таємниця людини. Тому, якщо людина хоче, щоб її програма була задекларована, то вона задекларує, і відповідно роботодавець включить це в квоту.

Якщо людина є по суті людиною з інвалідністю, але не хоче робити на цьому акцент, то це означає, що роботодавець не включиться до своєї квоти, а людина буде працювати так, як вона працює. У нас такі приклади є, коли людина навіть маючи інвалідність, не звертаються до МСЕКів. У нас яскравий приклад, були представники, от Масі Найєм теж представляє там свою громадську організацію, він не отримав інвалідність як таку. Тобто у нього нема папірця, хоча він де-факто є, він дозволяє використовувати цю інформацію на широкий загаль. Він про це озвучував і на ветеранському форумі, коли презентувалася ветеранська стратегія, ветеранська політика громадськими організаціями. Тому це право людини, це право людини, власне, те, про що дискутує Європа, чи є у людини право на своє власне тіло, чи вона ним володіє, чи буде там ним розпоряджатися і інформацією про її персональні дані буде розпоряджатися хтось. Тому це роботодавець. Але я

просто хочу наголосити, що ми Кодекс законів про працю України в цьому законопроекті не зачіпаємо, а це право зафіксовано там. Тому, я думаю, що якщо у народних депутатів є бажання зробити ініціативу законодавчу, то змінювати потрібно 24 статтю безпосередньо, а тут залишити право за людиною обирати свій шлях, як вона буде йти. Тому це позиція.

Мені здається, я не знаю, шановні народні депутати, у нас є ще представники громадянського суспільства, але, я так розумію, що вони працюють у структурі пана Валерія Сушкевича, пан Сергій знає їх там більш детально, всі вони приймають участь в робочих групах. Нам потрібно було просто загальний огляд, ми розуміємо відношення і громадської організації пана Валерія, і інших організацій.

Будь ласка, пан Сергій.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Що робити, скажіть мені, тому що особи, які зараз підняли руки, вони запрошувалися на останнє питання.

_____. Галина Миколаївна, давайте регламент хвилина, дамо виступити, щоб кожен...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, по хвилині. Гарзд, всім зараз по черзі надаю по хвилині. Спочатку пані Ірина Чепчина, потім Степан Філіп, потім Сергій Чумак, потім Яремчук – Асоціація міст України. Гарзд, по хвилині, будь ласка, колеги.

Будь ласка, пані Ірина – хвилина.

ЧЕПЧИНА І. Я сьогодні уважно подивилася порівняльну таблицю і виступи прослухала. Я хочу зупинитися на двох аспектах: це участь громадських організацій в усіх питаннях держави і регулювання. На жаль, це

протирічить Конвенції про осіб з інвалідністю. Галина Миколаївна також сказала про те, що в реєстрі 100 тисяч. Ось, бачите, у Валерія Михайловича 1 мільйон, у деяких також більше, а є, що тільки 3. Тому я пропоную врахувати фіксовану чисельність, чому боятися.

Стосовно керівництва. У нас майже всі глухі працюють керівниками. Ми не можемо працювати, наприклад, в державних установах керівником, а у нас є можливість, ми надаємо роботу нашим глухим.

І зараз тут говорять, другий момент, це підприємства соціального значення. Назву міняти, тому я хотіла б повернутися до цього. Бо в одному законі написано "підприємство громадських об'єднань", в другому буде "соціальне підприємство", це небезпечно. Я особисто дуже пишаюся роботою наших підприємств. Серед них 18 підприємств працюють на армію.

Тому тут хтось говорить, що ось, колись підприємства зникають. Будь ласка, не лякайте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую за кворум, але ми не обговорювали ніякого залякування, ніякого тут не було, ми обговорюємо текст законопроекту. Дякую.

Пан Степан Філіп, будь ласка.

ФІЛІП С. Доброго дня, шановні колеги. Я спробую дуже коротко. Я не буду говорити про декларативні речі, але Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю при роботі над даним законопроектом практично не використовується, на жаль. Тому що десятка три суперечностей я можу навести, але не буду забирати час, бо всього хвилинка.

Я хочу акцентувати увагу на тому, що сказав Сушкевич, і повторити: 22 стаття Конституції, на жаль, плаче при роботі над цим законопроектом. Тому що в цьому законопроекті ми позбавляємо осіб з інвалідністю за державний кошт отримати вищу освіту, ми позбавляємо незрячих, дозвольте, я буду говорити про незрячих, бо я представляю Українське товариство

сліпих. Незрячих позбавили права на літературу шрифтом Брайля. Крім того, зверніть увагу на те, про що я говорив, маніпуляція статті 19...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Хвилина пройшла. Я дам слово зараз пану Сергію Гривку.

ГРИВКО С.Д. Да, бажаю здоров'я. Там, якщо ви, зверніть увагу, будь ласка, сторінка 318. Ми прописали: держава сприяє виготовленню аудіокниг та друку літератури шрифтом Брайля для забезпечення освітніх потреб дітей з інвалідністю та осіб з інвалідністю, у порівняльній таблиці. І ще підписаний, тут як казав Валерій Михайлович Сушкевич, що підписаний Марракеський договір, який теж буде направлений якраз безпосередньо друк і забезпечення шрифтом Брайля літератури.

ГОЛОВУЮЧА. Да, я прошу теж читати уважно табличку.

Будь ласка, Яремчук, Асоціація міст України.

ЯРЕМЧУК Л. Доброго дня! Дякую, Галино Миколаївно.

У мене зауваження до 182 статті Закону України про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю. Фактично законопроект передбачає, що комунальні установи – школи, дитячі садки, установи соціального захисту, а також органи місцевого самоврядування зобов'язані сплачувати 4 відсотки за непрацевлаштування осіб з інвалідністю. Фактично таким чином всі бюджетні установи та організації, навіть працевлаштувавши всіх осіб з інвалідністю, які перебувають на обліку в центрі зайнятості з пошуку роботи, змушені все рівно сплачувати такі внески. За попередніми розрахунками Асоціації міст України, це є фактично 5,6 мільярда гривень щорічно, які будуть скеровуватися до Державного фонду захисту осіб з інвалідністю за рахунок бюджетів територіальних громад. Фактично територіальні громади

змушені зменшити видатки на вирішення проблем громад, а щорічно скеровувати кошти до державного бюджету.

Тому Асоціація міст України пропонує доповнити 182 статтю абзацом наступного змісту: "Поширення цієї статті не поширюється на комунальні некомерційні підприємства, установи і організації органів місцевого самоврядування".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за озвучення. Ми читали цей законопроект. Водночас закон розповсюджує квоту на всі підприємства, в тому числі і комунальні. Тому готуйтеся.

Надія Паламарчук.

ЧУМАК С. Пані Галино, ви сказали мені надати слово по черзі. Я прошу.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, пан Сергій. Будь ласка.

ЧУМАК С. Я перший заступник "Всеукраїнської організації Союз осіб з інвалідністю України", найстаршої і найбільшої організації людей з інвалідністю. Чому я кажу всі інші об'єднання і всі інші? Можна якось так, ви просто зайдіть у реєстр і де найбільше назв саме нашої організації.

Тому хочу сказати, я хочу підтримати Оксану Іванівну і її те питання, і зміни, що в тому всьому... У нас велика організація, зрозуміло, в усій області, всі мають деякі свої думки і ці всі питання, але не те, що необхідно, вже давно пора вносити ці зміни до нашого законодавства. Це вже давно назріло і треба це робити. І ми дуже дякуємо вам, що нарешті, уже не ті організації, які там очолюються здоровими людьми і так звано представляють наші інтереси, а нарешті хоч щось, уже починаються робити зміни. Я це все бачу, знаю, я сам 40 років на інвалідному візку і колишній, так сказати, армієць, я знаю, як

зараз важливо для тих хлопців, хто прийдуть, щоб вони відчули до себе увагу і які зміни у нашому цьому.

Тому знову ж таки дуже добре, що Олександр Вознюк все-таки у нас представляє теж це питання, бо як ніяк все-таки якісь же вибори і узгодження проводилися, бо до цього нас кругом на всіх рівнях представляли одні і ті самі люди, яких ми не вибирали. Так що вам дякую і успіхів вам у роботі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ми для того, щоб були рівні права доступу всіх громадських організацій. Дякую.

Будь ласка, Надія Паламарчук. Підготуватися Денису Сухотіну. Хвилину.

ПАЛАМАРЧУК Н. Доброго дня, пані Галина, пані Оксана Іванівна. Ви знаєте, я вам дякую за запрошення і хочу подякувати Тетяні Іванівна за те, що вона сказала, що буде тепер членство в організації. Це, дійсно, це потрібно, бо коли люди запрошують... пишуть гранти і хочуть, щоб получить гроші, і щоб працювати на людей з інвалідністю, повинно бути членство. І також у всеукраїнських організаціях повинні бути структурні підрозділи, тоді тільки буде якась допомога державі і вам усім.

Дякую вам за все, що ви робите для нас, якщо ви проводите такі засідання з громадськістю і надаєте слово.

Дякую. Я також сіла на візок і зараз я...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Надія. Дякую.

Я не знаю, чи зможу я всім надати слово, поки народні депутати будуть слухати, буду надавати.

Денис Сухотін, будь ласка.

СУХОТІН Д. Вітаю, колеги! Денис Сухотін, Закарпатське обласне товариство осіб з інвалідністю Союз осіб з інвалідністю України.

По-перше, дякую за обговорення. Якщо коротко і по суті, то давайте так, банальна математика: 17 відсотків працевлаштованих людей з інвалідністю в Україні, 50 відсотків середній показник по Європі. Тобто діюче законодавство просто не працює. Це просто математика. Законодавство треба міняти. Кодекс законів про працю 72-го року, він старший за мене. Законодавство треба міняти. Цей закон недосконалий, далеко недосконалий.

Мене абсолютно не влаштовує, наприклад, норма, чому певним комунальним підприємствам надається така пільга, що вони можуть працевлаштовувати квоту менше за всіх інших. Вони навпаки, повинні надавати приклад, їх як мінімум має бути на рівні з іншими, це теж дискримінаційна історія.

Але найбільша проблема цього законопроекту, як на мене, це те, що ми відриваємося від ...*(Не чути)* освітнього процесу і процесу кваліфікації працівників, адже ми знову працевлаштовуємо людину з інвалідністю, а маємо працевлаштовувати фахівця з інвалідністю. Тобто цей законопроект має бути прийнятий, але він має бути лише першим кроком для створення загальної цілісної системи, коли людина має отримувати освіту, професію і вже як професіонал працевлаштовуватися, а не працевлаштовуватися як особа з пенсійним посвідченням.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Так і є, це перший крок. Так і є.

Будь ласка, Дмитро ...*(Не чути)*

_____. Доброго дня всім! Дякую за запрошення.

Хотів звернути увагу, що не тільки для людей з інвалідністю необхідно приймати участь, але це виключно і необхідно в державній політиці, що стосується людей з інвалідністю, а будь-яка категорія громадян повинна брати участь у формуванні державної політики, якщо це стосується цієї

категорії громадян. Тому тут необхідно повернути приймання участі громадських організацій осіб з інвалідністю щодо участі у формуванні державної політики.

Також хотів би запропонувати розглянути питання щодо внесення змін, можливо, до цього законопроекту або до інших законодавчих актів, надати Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю право або пільги щодо сплати судових зборів, коли вони будуть звертатися до суду, або надати можливість відшкодування фонду витрат на залучення професійних адвокатів для стягнення добровільних внесків через судовий порядок або, якщо буде залучатися АГС, через АГС. Необхідно розгрузити певні можливості, надати певні можливості цьому органу захищати права людей з інвалідністю.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пан Дмитро. Дякую.

Тут дискусія не про те, що допускати чи ні громадськість, тут дискусія в середовищі народних депутатів лише про форму, як це зробити для того, щоб не було, от як сьогодні Юлія Володимирівна сказала, що когось там вважають сурогатними, когось потрібно слухати, когось непотрібно слухати, а часу недостатньо для того, щоб всі висловилися. Я перепрошую, що я комусь не надала можливість. У мене питання...

_____. Ще хвилинку можна?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, пан Дмитро, все. Я перепрошую.

Скажіть мені, будь ласка, кого не пустили на засідання робочої групи? Є хтось, хто може поскаржитися, що він просився у робочу групу, його не почули? От якщо такі випадки є, будь ласка, ми будемо розбирати. Якщо ви приймали участь в робочій групі і зараз лише потрібно там виступити про те... На нашу думку, піднімають наші громадські організації, ваші представники, які збирають оцю думку і концентровано видають на засіданні комітету, і цей механізм нам потрібно буде відпрацювати.

Дякую вам всім за участь. Дякую Сергію Гривку за роботу. Дякую Міністерству соціальної політики, які багато часу на це поклали, і особисто міністерка соціальної політики, пані Кульчицька, яку сьогодні не згадували, але, мені здається, що вона свого особистого часу інвестувала в цей законопроект надзвичайно багато.

Тому робота продовжується. Ті питання, які сьогодні зафіксовані, вони всі є в стенограмі, вони всі будуть розглянуті на робочій групі. І ми тут в середовищі народних депутатів маємо надію, що ми на засідання наступне виносимо номери правок, які потребують голосування, голосуємо їх, а потім голосуємо табличку в цілому, щоб ми вже не затягували цю роботу. І будемо просити, у мене ще прохання від комітету, якщо буде ваша підтримка і ваша ласка, просити, щоб пріоритезувати законопроект 9569, оскільки він пов'язаний з цим. І буду просити міністерку, щоб порозмовляла з Прем'єр-міністром для того, щоб теж від Прем'єра був сигнал про пріоритезацію цих законів у порядку денному Верховної Ради.

Будь ласка, пан Сергій.

ГРИВКО С.Д. Дякую, Галина Миколаївна за надане слово. Дуже хотів би подякувати всім за плідну роботу, хто працює безпосередньо і конструктивно з громадянського суспільства. Хотів би відзначити з Міністерства соціальної політики Олену Іванівну як один із тих професіоналів, які чесно заслуговують на відзнаку. А також Віталія Володимировича безпосередньо, який професійно і якісно давав рекомендації і поправки. Ваші всі рекомендації записані і відповідно будуть відпрацьовані на наступних двох робочих групах, які будуть, безпосередньо секретаріат всім розішле ще раз табличку і розішле запрошення на ці робочі групи, ми відпрацюємо. І я сподіваюся, на наступний, ну, може бути через, ну, це я буду сподіватися на наступний комітет.

ГОЛОВУЮЧА. Я знаю вашу любов до відзнак, пан Сергій, але мені здається, що найкращою відзнакою є позитивна реакція кожної людини, яка живе в Україні, на реалізацію тих чи інших законів, оце наша найкраща відзнака. Дякую.

Шановні народні депутати, тоді ми приймаємо до відома всі виступи, всі зауваження, робоча група продовжує роботу. Два засідання ще відбудеться і потім ми виносимо цей законопроект на голосування, але вже структурно.

Ми обговорили всю тематику і ми можемо переходити до наступного питання нашого порядку денного. Про стан виконання Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання учасниками бойових дій та особами з інвалідністю внаслідок війни членами сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України окремих категорій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та інших питань" (№ 2884-IX). Доповідає Міністерство у справах ветеранів і співдоповідач Остапенко Анатолій.

Скажіть, як краще, ви перший, потім міністерство, чи навпаки?

ОСТАПЕНКО А. Я думаю, міністерство.

ГОЛОВУЮЧА. Міністерство. Будь ласка, хто у нас від міністерства сьогодні по цьому питанню контрольний? Мала бути міністерка.

ЛАПУТІНА Ю.А. Вітаю, Галино Миколаївно, я з вами.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, пані Юлія. Будь ласка.

ЛАПУТІНА Ю.А. Так, на виконання Закону 2864 нами було прийнято, Кабінетом Міністрів України, Постанову №701 для врегулювання механізму встановлення статусу учасника бойових дій на нові категорії осіб, а саме для цивільних осіб, які з 24 лютого по 25 березня самотійно або у складі добровольчих формувань у взаємодії із силовими структурами брали участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України. Статус надається саме комісією міжвідомчою при Мінветеранів. З моменту набрання чинності постанови було надано 34 особам з числа цивільних осіб.

Також було прийнято Постанову №685, розробник Мінветеранів, для врегулювання механізму встановлення новим категоріям осіб статусу.

Перше. Це особи з інвалідністю внаслідок війни. Особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення саме в період дії воєнного стану, внаслідок самооборони під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану.

Також друге. Члени сімей загиблого захисника чи захисниці, сім'ям цивільних осіб, які загинули або пропали безвісти, померли внаслідок поранення, контузії під час заходів по забезпеченню оборони України. І статуси надаються на підставі рішення міжвідомчої комісії

Мінветеранів органами соціального захисту населення. Після набрання чинності цієї постанови прийнято 55 рішень про встановлення факту безпосередньої участі.

Також прийнято Постанову №452 для врегулювання механізму встановлення новій категорії осіб статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. Це цивільним особам внаслідок одержання ними ушкодження здоров'я від боєприпасів на території проведення заходів, необхідних для забезпечення оборони України. Статус також надається органами соціального захисту на підставі рішень міжвідомчої комісії Міністерства у

справах ветеранів. Після внесення змін міжвідомчою комісією при Мінветеранів було прийнято 54 позитивних рішення.

Четверте. Це Постанова №1072 для врегулювання механізму виплати одноразової грошової допомоги новим категоріям осіб з інвалідністю: внаслідок війни з числа осіб, які стали такими; внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаного під час безпосередньої участі у заходах по забезпеченню оборони; внаслідок самооборони під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Також членам сімей загиблих захисників і захисниць, родинам цивільних осіб, які загинули або пропали безвісти, померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі у заходах оборони України. Рішення по цій категорії будуть прийматися. Наразі отримуємо і опрацьовуємо перші документи.

Коротко це все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юлія.

Співдоповідач у нас Анатолій Остапенко. І, будь ласка, народні депутати готуйте питання до пані міністерки.

ОСТАПЕНКО А.Д. Як ви знаєте, що у державному бюджеті на 2023 рік були закладені певні кошти на видатки, і ми знаємо, що вони були вже витрачені по деяким програмам, це близько 54 відсотків. Тобто передбачені видатки на виплату одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", також про видатки з бюджетної програми 2501150 "Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною". Тут було витрачено з державного бюджету практично 89 відсотків від всіх запланованих коштів, які є.

І ми знаємо, що в наших рекомендаціях, тобто рекомендаціях комітету... Кабінету Міністрів було запропоновано забезпечення осучаснених законодавчих актів та врегулювання низки соціальних питань для осіб, які стали на захист суверенітету та територіальної цілісності України та членів їх сімей, сімей загиблих захисників. Було рекомендовано вивчити питання стосовно посилення контролю в частині реалізації ветеранської політики Міністерством у справах ветеранів України, проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу та надання консультаційної допомоги та інше. Також Міністерству у справах ветеранів України та Міністерству оборони України здійснювати на постійній основі аналіз практики реалізації приписів, нормативно-правових актів у сфері соціального захисту категорій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України і захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України.

В принципі, всі рекомендації були зроблені. Ми низку постанов, які було зазначено міністеркою прав ветеранів, озвучили. Тому в мене пропозиція схвалити рекомендації щодо аналізу практики застосування Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання учасниками бойових дій та особами з інвалідністю внаслідок війни, членами сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України окремих категорій осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та інших питань" згідно Закону 2864.

І все, як кажуть... *(Не чути)* Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, чи є питання до пані Юлії, до pana Анатолія? Нема питань, пане Тарасе, пане Вадим?

Тоді що, ми затверджуємо рекомендації: доручити Кабінету Міністрів проінформувати комітет про стан вказаних рекомендацій до 1 січня, але схвалити самі рекомендації безпосередньо, додають, да.

До самих рекомендацій є зауваження чи ні? Здійснювати на постійній основі аналіз практики, у державному бюджеті закласти...

ОСТАПЕНКО А.Д. Те, що я там зачитав.

ГОЛОВУЮЧА. Кабміну забезпечити осучаснення законодавчих актів, вивчення питання. Тут є до рекомендації зауваження. І чи можемо ми їх зараз проголосувати, якщо нема питань? Можемо?

Тоді ми переходимо до доповіді пана Анатолія. Пан Анатолій порекомендував нам затвердити рекомендації, відповідно направити їх на Кабінет Міністрів і на Міністерство ветеранів.

Я прошу Арсенюка Олега провести голосування щодо затвердження рекомендацій. Пан Олег.

Пан Анатолій, тоді ви у нас захисник позиції. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Так, тоді прошу голосувати.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.
Арсенюк Олег Олексійович. Підключається.
Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович – за.
Никорак Ірина Петрівна. Відсутня.
Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.
Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.
Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за. Дякую.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

АРСЕНЮК О.О. Я вибачаюся, відключився, на секунду відключився і не успів. Дякую.

ОСТАПЕНКО А.Д. 8 голосів – за із всіх присутніх, які голосували.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати. Дякую, пані міністерко, пані Юлія, дякую вам і за особисту присутність, і за доповідь по питанню.

ЛАПУТІНА Ю.А. Дякую вам, Галина Миколаївна. Це, дійсно, дуже важливий закон, тому що цим законом прибрали, дійсно, велику прогалину тих людей, які стали на захист країни саме в перші часи, коли після 24-го... І дякую вам, і продовжуємо цю практику вже прийняття рішень міжвідомчою комісією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Було дуже багато питань по цьому закону, в залі багато задавали. Але те, що сьогодні питань немає на засіданні комітету, це свідчить про те, що ви відпрацювали. Тому дякую, що ми це питання врегулювали і сьогодні у народних депутатів питань з цього приводу немає, це добре, саме по цьому питанню.

Ми можемо переходити до пункту останнього нашого порядку денного.
Пан Вадим.

СТРУНЕВИЧ В.О. Шановні колеги, я думаю, що, може...

ГОЛОВУЮЧА. Це ваша ініціатива була.

СТРУНЕВИЧ В.О. ...перенесемо на наступне, бо вже трохи часу ми...

ГОЛОВУЮЧА. Ми дві години працюємо. Я просто вибачаюсь перед представниками громадськості, яких ми запросили після участі у конкурсі. Ми запросимо вас на наступне засідання комітету, бо час у нас вичерпаний, і секретар наш сьогодні...

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Пан Олег, у вас не буде? Бо ми вже дві години працюємо і в залі...

АРСЕНЮК О.О. Підтримую. Підтримую, Галина Миколаївна, давайте, ми вже дві години працюємо, перенесемо це питання на наступне засідання.

ГОЛОВУЮЧА. Щоб спокійно послухати всіх щодо того, як був проведений конкурс.

АРСЕНЮК О.О. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую за те, що завітали, громадськість. Дякую за те, що приймаєте участь у конкурсах. Дякую всім човвкам за те, що забезпечуєте рівний доступ. Ми послухаємо, чи дійсно він рівний на наступному засіданні, послухаємо зауваження, хто як пройшов ці конкурси.

Дякую за участь в комітеті, шановні народні депутати. До зустрічі на пленарних засіданнях і на наступних засіданнях комітету. Слава Україні!